

TESTAREA NAȚIONALĂ - 2007
Proba scrisă de limba și literatura română

Varianta 10

- Toate subiectele sunt obligatorii. Se acordă 10 puncte din oficiu.
- Timpul efectiv de lucru este de 2 ore.

Partea I (48 de puncte)

Citește cu atenție textul de mai jos. Scrie, pe foaia de examen, răspunsul la fiecare dintre cerințele de mai jos, care se referă la textul marcat cu chenar.

Niculăiță Gropescu, feciorul lui neica Andrei Gropescu, din cătunul Manga, comuna Măgureni, e un băiat cu judecată, blajin la vorbă, măsurat la mișcări și, nu știu cum să zic: dar sfios, ori prin urmare sfios.

În toate clasele primare, urmate la școala din Măgureni, a luat tot premiul întâi, spre bucuria și măgulirea părinților. Că, de! nu e lucru puțin, în ziua de Sîmpietru, în școala împodobită cu flori, s-auzi că strigă de colo: «Premiul întâi cu cunună – Gropescu Niculae», să vezi pe domnul învățător că-i pune peste perișorul lui negru cununa de merișor, pe domnul primar că-i dă un teanc de cărți, mângâindu-l; și apoi să pleci pe linia satului, tu, mama de o parte, tatăl de alta, și între voi feciorul vostru, în văzul consătenilor, care zic cu dragoste: «Să vă trăiască! Și la mai mare!»

[...] Dar amărăciunea lui Niculăiță a izvorât și din firea lui iscoditoare, deosebită de firea celorlalți... Încă de pe când era copil i-a jucat renghiuri... De câte ori nu l-a urecheat tat-su pentru că-și pierduse o jumătate de zi, uitându-se cum mâncau ori cum își făceau gogoșile viermii de mătase pe care-i creștea maică-sa? De mai multe ori a mâncat bătaie, pentru că – în vremea când el urmărea câte o gănganie – boii pe care era trimes să-i păzească intrau din miriște ori din islaz în vreo holdă. De câteva ori a fost trezit de arsura unei nuiete, însoțită de o înjurătură: „Mă, ești cu dușii de pe lume? Nu vezi că ți-au intrat boii în porumbul meu?” Dar nici dojana aspră a părinților, nici bătaia pentru plăți de ispașă nu l-au putut vindeca... astea însă le-a răbdat Niculăiță fără mare supărare. Ceea ce era mai greu de răbdat era batjocura. Că încet și treptat a ajuns de batjocură. [...]

Într-o zi, cum sta pe un scăunel, creștând un băț cu briceagul, văzuse în stratul de mărar de lângă dânsul pisica lor, pe brînci, la pîndă după un stol de vrăbii, care, la patru-cinci pași de ea, ciuguleau pe jos, ciripind, niște mălai risipit. Uitându-se cu luare-aminte la pisică, o văzuse făcând din gât ca vrăbiile. Parcă ar fi vrut să le ademenească, să vie înspre locul unde era ea pitită. Și în adevăr, vrăbiile se duseseră după mălai înspre dânsa. O văzuse cum își încorda picioarele, și când a judecat că sunt destul de aproape, hârști! odată s-a repezit și a prins una în gheare.

Seara a povestit la poartă cele văzute și auzite. Era de față și Pârnu Miu și fii-sa Salomia și lea Manda, mama Salomiei, și moș Grigore, alt vecin.

- Cum le vezi și le auzi numai tu pe toate, mă Niculăiță? a întrebat moș Grigore zâmbind. Iaca, eu sunt om de merg pe șaptezeci și patru de ani, dar pisică să facă din gât ca vrăbia n-am auzit.
- Moș Grigore, nu știu alte pisici; dar a noastră face. Am auzit-o, uite, cum mă auzi dumneata.
- Mă, o să-ți scorească lumea o poreclă. O să te pomenești odată cu unul: „Niculăiță Minciună”, și așa o să rămâi.

(Ioan Alexandru Brătescu-Voinești, **Niculăiță Minciună**)

A. Limba română

1. Explică rolul primelor două virgule din textul marcat cu chenar.	4 puncte
2. Transcrie, din textul marcat, două cuvinte compuse.	4 puncte
3. Menționează doi termeni din familia lexicală a substantivului „om”.	4 puncte
4. Transcrie, din textul marcat, patru verbe de conjugări diferite.	4 puncte
5. Stabilește valoarea morfologică, din text, a cuvintelor subliniate:
„- Moș <u>Grigore</u> , nu știu <u>alte pisici</u> ; <u>dar a noastră face</u> ”.	4 puncte
6. Alcătuieste un enunț în care cuvântul „seara” să aibă funcția sintactică de subiect.	4 puncte
7. Precizează funcția sintactică a cuvintelor subliniate: „ <u>eu sunt om de merg</u>
<u>pe șaptezeci și patru de ani</u> ”.	4 puncte
8. Transcrie, din text, ultima propoziție subordonată, precizându-i felul.	4 puncte
9. Alcătuieste o frază în care să existe o propoziție subordonată predicativă, având ca regent verbul <u>a rămâne</u> .	4 puncte

B. Înțelegerea textului

10. Numește personajele care participă la dialogul din fragmentul marcat.	2 puncte
11. Precizează două funcții ale dialogului în textul dat.	2 puncte
12. Formulează ideea principală a fragmentului marcat cu chenar.	2 puncte
13. Precizează două trăsături care să justifice încadrarea textului în genul epic.	2 puncte
14. Explică, pe scurt, atitudinea ironică a personajului moș Grigore.	4 puncte

Partea a II-a (18 puncte)

Te numești Teodor/ Teodora Ardeleanu, locuiești în Alba Iulia, pe Strada Stejarului, la numărul 14, ești elev/ elevă în clasa a VIII-a, la Școala cu Clasele I - VIII „Petru Maior”, și dorești să te înscrii la cercul de artă dramatică de la „Clubul Copiilor” din localitate.

Redactează, **pe o pagină distinctă a foi de examen**, o cerere adresată directorului acestui club, menționând motivul solicitării. În cerere, trebuie:

- să respecti convențiile acestui tip de compunere; **6 puncte**
- să expui clar și concis conținutul/ motivul solicitării; **8 puncte**
- să respecti normele de exprimare, de ortografie, de punctuație. **4 puncte**

Atenție! Nu folosi alte nume decât cele indicate în cerință! Data redactării cererii este 18.06.2007.

Partea a III-a (24 de puncte)

Scrie o compunere în care să prezinți trăsăturile personajului Niculăiță, din textul citat la **Partea I** (Ioan Alexandru Brătescu-Voinești, **Niculăiță Minciună**). În redactarea compunerii, vei avea în vedere:

- precizarea, însoțită de exemple, a trei mijloace/ procedee de caracterizare existente în textul dat;
- numirea a trei trăsături (fizice și/ sau morale) ale personajului;
- ilustrarea trăsăturilor, prin referire la întâmplări/ la situații semnificative sau prin citate comentate;
- prezentarea relației dintre personajul Niculăiță și alt personaj din textul dat.

Notă! Respectarea, în lucrare, a ordinii cerințelor nu este obligatorie. Vei primi **12 puncte** pentru conținut (câte 3 puncte pentru fiecare cerință rezolvată) și **12 puncte** pentru redactare (*coerența textului* - 2 p.; *registrul de comunicare, stilul și vocabularul adecvate conținutului* - 2 p.; *ortografia* - 3 p.; *punctuația* - 3 p.; *așezarea corectă a textului în pagină, lizibilitatea* - 2 p.)

În vederea acordării punctajului pentru redactare, compunerea trebuie să aibă minimum 25 de rânduri scrise.